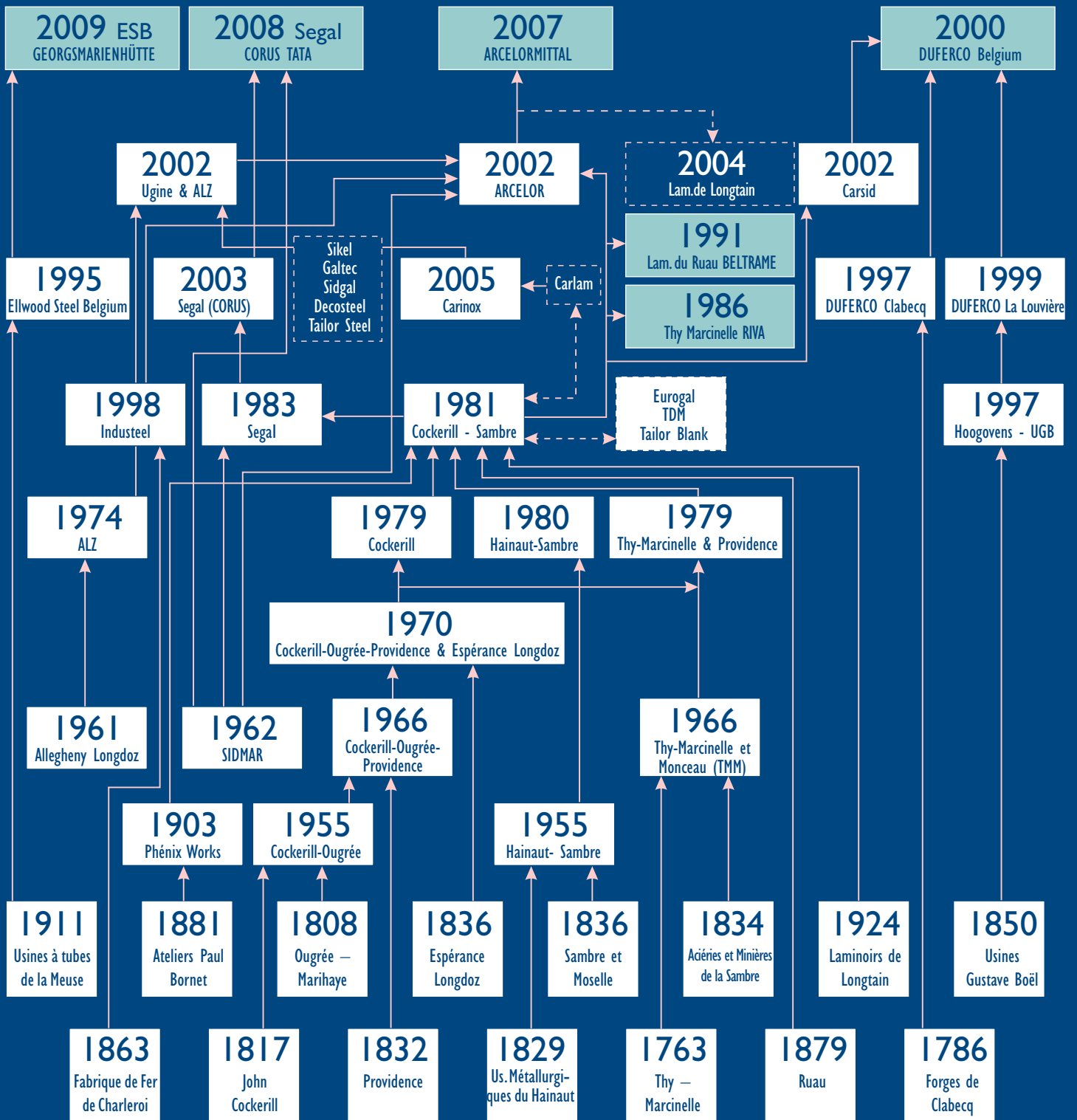

De Belgische Staalindustrie door de jaren heen

Sociale Aangelegenheden

Een actieve sectorale dialoog

De sociale partners hebben in 2008 hun traditie van actieve sociale dialoog voortgezet met het oog op de inwerkingstelling van de maatregelen die overeengekomen werden in het sectoraal akkoord afgesloten voor de periode 2007-2008.

Zo maakten de paritaire werkzaamheden de concretisering mogelijk van de verbintenissen inzake beroepsopleiding en kennisontwikkeling, evenals de engagementen die de nadruk leggen op gezondheid en veiligheid op het werk:

- in mei 2008 werd een suppletief model van opleidingsplan ter beschikking gesteld van de sociale actoren in de ondernemingen, zonder afbreuk te doen aan de instrumenten die reeds beschikbaar zijn op lokaal vlak in functie van de eigen specificiteit,
- in de herfst werd een vragenlijst «Welzijn op het werk» gelanceerd als inleiding tot het realiseren van een diagnostiek over de preventieve benadering die door de ondernemingen ontwikkeld wordt inzake gezondheid en veiligheid op het werk en tot de uitwisseling van de beste praktijken.

Gezondheid & Veiligheid op het werk

Het optimaliseren van de gezondheid & veiligheid op het werk vanuit het oogpunt van preventie teneinde elk ongeval of elke beroepsziekte te voorkomen, betekent een constante prioriteit voor de staalondernemingen. Goede veiligheidsresultaten optekenen maakt het niet enkel mogelijk om tegemoet te

komen aan een evident sociaal en ethisch engagement, maar ook om de uitmuntendheid te versterken in de andere parameters (kosten, kwaliteit, ...).

Een performant beleid verloopt ontegensprekelijk via het inburgeren van een veiligheidsreflectie in alle activiteitenprocessen van de ondernemingen en door de algemene betrokkenheid van alle werknemers, inclusief het personeel van externe ondernemingen.

Kennisontwikkeling en beroepsopleiding

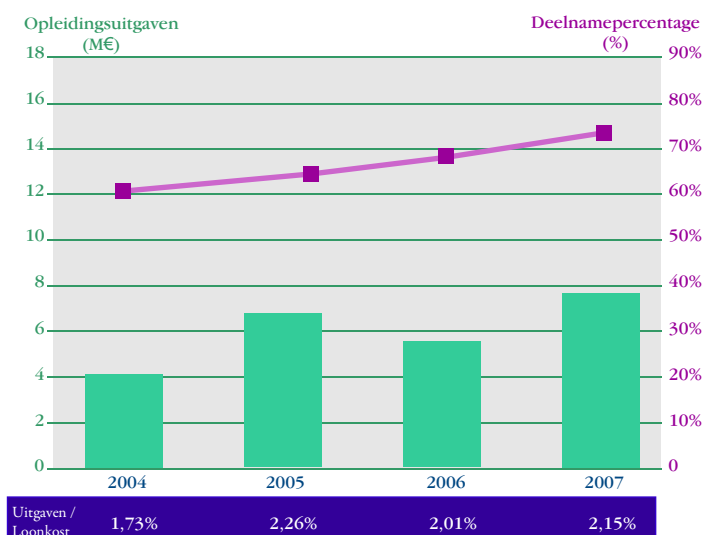
In de lijn van de interprofessionele bepalingen analyseert en evalueert de staalsector jaarlijks de opleidingsinspanningen ontwikkeld door de ondernemingen. De resultaten gebaseerd op de paritaire enquête bevestigen dat de interprofessionele doelstelling (een globale inspanning van 1,9% van de loonmassa) ruimschoots bereikt wordt door de ondernemingen uit onze sector:

- in 2007 heeft de staalindustrie gemiddeld 2,93% van de loonkost besteed aan de opleiding van haar arbeiders, en 2,15% voor de vorming van de gebaremiseerde bedienden;
- overeenkomstig de verbintenissen werden de opleidingsinspanningen veralgemeend en verdeeld om te voorzien in de opleidingsbehoeften van alle werknemers, wat zich weerspiegelt in de hoge participatiegraad die meer dan 70% bedraagt voor de arbeiders en de bedienden.

OPLEIDING (PC104)

OPLEIDING (PC210)

Productie - Verbruik

Eerste terugval van de wereldproductie sinds 1998

In 2008 werd wereldwijd 1.326 miljoen ton ruwstaal geproduceerd tegenover 1.351 miljoen ton vorig jaar. Deze daling met bijna 2% maakt een brutaal einde aan een decennium gekenmerkt door een sterke toename van 6,3% per jaar. De analyse per kwartaal toont de volledig tegenovergestelde evolutie van de productie met nog een groei in de loop van de drie eerste kwartalen, gevolgd door een duizelingwekkende val van de activiteit in het vierde kwartaal. Zelfs in China, een land dat veruit de eerste wereldproducent blijft, is de activiteit op het einde van het jaar met meer dan 12% afgenomen. Over het algemeen zijn de nieuwe economieën in Azië er, ondanks de impact van de economische crisis, in geslaagd om hun productieniveaus over het gehele jaar genomen te verhogen.

	2008 in Mt	2008/1999	2008/2007	IV08/IV07
EU27	168	8%	-4%	-26%
China	500	304%	1%	-12%
Japan	119	26%	-1%	-15%
USA	91	-6%	-7%	-39%
Rusland	69	33%	-5%	-36%
India	55	127%	4%	0%
Zuid-Korea	53	30%	4%	-6%
Brazilië	34	35%	0%	-22%
Wereld	1.326	68%	-2%	-19%

In België is de ruwstaalproductie in 2008 met 10,7 miljoen ton op het peil gebleven van een jaar eerder. Deze situatie is het gevolg van twee factoren, namelijk : 2007 werd gekenmerkt door het stilleggen van een hoogoven te Charleroi voor grondige herstellingswerken en in februari 2008 werd de tweede hoogoven van Luik opnieuw in werking gesteld. In navolging van de in andere landen genomen beslissingen werkten meerdere productie-installaties op halve kracht of werden op het einde van het jaar tijdelijk stilgelegd, wat geleid heeft tot een productiedaling met bijna 38% in het vierde kwartaal.

Gevoelige impact van de economische crisis op de vraag naar staal in 2008

De verslechtering van de economische situatie op wereldschaal heeft vanaf het einde van de zomer zeer zwaar gewogen op de staalmarkten. Zowel de bouw als de automobielsector en de mechanische constructie hebben een ernstige terugval gekend die geleid heeft tot een gevoelige daling van het staalverbruik. Bepaalde regio's werden harder getroffen dan andere maar de globalisering van de economie heeft snel gezorgd voor een internationalisering van de afname van de vraag naar staalproducten.

Op wereldvlak verminderde het schijnbaar staalverbruik in 2008 met 1,4% naar 1.200 miljoen ton. Het is echter nog toegenomen, al is het dan aan een beduidend lager tempo, in de BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China). De zwakke vraag naar staal is het meest uitgesproken in de geïndustrialiseerde Westerse landen die de gevolgen van de economische crisis met volle kracht ondervonden. Zo daalde de vraag met bijna 10% in de Verenigde Staten en met meer dan 8% in de EU27.

De EU27 is een open economische zone gebleven

De EU27 heeft voor het derde opeenvolgende jaar een tekort opgetekend van haar handelsbalans voor afgewerkte staalproducten. Haar deficit is echter sterk afgenomen ten opzichte van het topniveau van 2007 : van een negatief saldo van 9,6 miljoen ton naar één van 1,1 miljoen ton in 2008. China, gevolgd door Rusland en Turkije zijn de drie belangrijkste herkomstlanden van de invoer gebleven.

Het moet herhaald worden dat de EU27, zelfs in deze bijzonder moeilijke periode, een open zone gebleven is zonder douanerechten en dat het aangewezen is dat de overheden alert blijven ten overstaan van protectionistische reflexen die de neiging hebben om in deze laatste maanden snel weer op te duiken.

Promotie - Informatie Staal

www.infosteel.be

Het Staalinfocentrum heeft als taak het promoten van het gebruik van staal in de bouw en in infrastructuurwerken, zowel in België als in het Groot-Hertogdom Luxemburg. Hierin wordt het Centrum gesteund door meer dan 600 leden, hoofdzakelijk uit de staalindustrie, bouwondernemingen, studie- en architectenbureaus, evenals uit de onderwijswereld.

De promotieactiviteiten van het Centrum zijn gebaseerd op vier pijlers:

1. Het organiseren van gemediatiseerde professionele evenementen

- De Staalbouwdag 2008 bracht meer dan 650 vakmensen samen in 'Brussels Expo'. Het salon en de conferenties legden de nadruk op de uitdagingen van bouwen met staal in het raam van duurzame ontwikkeling.
- De Staal Bouw Wedstrijd 2008 vierde zijn 10de verjaardag met een recorddeelnemers van 179 projecten.
- De StudentenStaalPrijs 2008 omvatte 21 projecten die ingediend werden door Belgische en Luxemburgse universiteiten en hogescholen.
- Projectbezoeken lieten meer dan 350 vakmensen kennis maken met opmerkelijke realisaties in staal: het stalen gebinte van het 'Museum aan de Stroom' te Antwerpen, de gebouwen van de campus van de KHBO (Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende) in Brugge, het kantoorgebouw Frame 21 in Herentals en het 'Centre Acier ArcelorMittal' in Flémalle.

2. Kennisoverdracht en het perfectioneren van de ontwerpers

De programma's van de seminars en opleidingen werden georganiseerd in samenwerking met de universiteiten, staalproducenten, studiebureaus, onderzoekscentra en de Europese Commissie.

Hierbij werd de nadruk gelegd op de resultaten van de meest recente technische en wetenschappelijke onderzoeksprojecten.

- De seminars 'Fire Safety of Industrial Halls and Low-rise Buildings' in Mechelen en Namur.
- De seminars 'Dissemination of Fire Safety Engineering Knowledge' in Leuven en Louvain-la-Neuve.

- De seminars 'Human Induced Vibrations of Steel Structures' in Affligem en Gembloux.
- Het seminarie 'Valorisation de l'état de l'art pour améliorer la compétitivité des ponts mixtes et en acier' te Namur.
- De WISH Workshop te Asse-Kobbegem, gewijd aan 'Workpack for Design of Steel House'.

3. De opwaardering van het Europees netwerk voor staalpromotie

Het Staalinfocentrum is stichtend lid van het Europees netwerk voor staalpromotie ISN (Ipo Steel Network), waarin de Centra voor Informatie en Promotie van Staal (IPO's) in Europa verenigd worden.

In het kader van een ruimere en efficiëntere verspreiding van de kennis over toepassingen van staal heeft het Centrum, in samenwerking met de Nederlandse vereniging 'Bouwen met Staal', een databank opgericht met beelden en internationale projecten. Momenteel zijn

meer dan 3.000 foto's, beschrijvingen en technische details geklasseerd volgens projecttypologie. Deze documenten zijn beschikbaar op de website dankzij een gemeenschappelijke Europese zoekmotor.

4. Het produceren en verspreiden van technische informatie voor bouwen met staal

- Het magazine 'staal_acier' publiceerde gedetailleerde analyses van voorbeeldprojecten. Het speciale nummer dat gewijd was aan de huidige recuperatie van de gebouwen van Expo 1958, kende een groot succes bij de vakmensen en belichtte de voordelen van het hergebruik en van de duurzaamheid van staalstructuren.
- Het raadplegen van de website www.infosteel.be, met maandelijks 10.000 bezoeken, is verdrievoudigd in de loop van het jaar.
- In de bibliotheek van het Centrum, opengesteld voor het publiek, kunnen om en bij 6.000 werken met betrekking tot bouwen met staal geraadpleegd worden.
- De Helpdesk bood gratis assistentie aan de projecten en behandelde 420 vragen.

Duurzaam Ondernemen

Klimaatwijziging

In december 2008 kwam een beleidsakkoord tot stand op EU-niveau inzake het energie/klimaatpakket dat tegen 2020 een optimalisering van de energie-efficiëntie met 20%, een aandeel van 20% hernieuwbare energie in het eindverbruik van energie en een reductie van de uitstoot van broeikasgassen met 20% ten opzichte van 1990 voorziet. Dit percentage zal nog opgetrokken kunnen worden tot 30% in geval van een internationaal akkoord in Kopenhagen in december 2009.

De Europese industrie in het algemeen en de staalindustrie in het bijzonder herhalen dat een dergelijke wereldconventie absoluut een level playing field moet garanderen door aan alle Lidstaten en Gewesten maatregelen op te leggen die vergelijkbaar zijn met de maatregelen toegepast in de EU en op planetair niveau in elke betrokken sector een kritieke massa van ongeveer 85% impliceren.

In afwachting van de totstandkoming en effectieve toepassing van een akkoord op wereldvlak, moet de Europese industrie - en meer bepaald de staalindustrie - geïdentificeerd worden als sector die blootgesteld is aan globale concurrentie en bijgevolg gratis emissierechten blijven verkrijgen op basis van realistische benchmarks.

Bovendien moet de staalindustrie voldoende emissierechten toegekend krijgen om de optimalisering van de valorisatie van de staalindustriegassen, onder meer voor de elektriciteitsproductie, te verzekeren.

De industriële uitstoot

Op EU-niveau worden de politieke besprekingen voortgezet met het oog op het uitwerken van een nieuwe richtlijn over de industriële uitstoot die meerdere bestaande richtlijnen, waaronder de huidige IPPC-richtlijn (Integrated Pollution Prevention and Control), zal integreren. Via tussenkomst van zijn Europese vereniging Eurofer pleit de staalindustrie voor een aangepaste benadering in functie van de milieuvoorwaarden gekoppeld aan de geografische inplanting van de installaties en rekening houdend met de technische eigenschappen.

Bijgevolg verzet de staalindustrie zich tegen de invoering van een systeem dat erin zou bestaan aan elke installatie minimumvereisten op te leggen die op elk ogenblik nageleefd moeten worden, wat strijdig is met het concept van afwijkingen in functie van individuele situaties.

De Commissie heeft de opdracht gegeven voor een studie over de eventuele invoering van een systeem van verhandelbare

emissierechten op EU-niveau voor NO_x en SO₂ voor alle industriële installaties. Net zoals de andere energie-intensieve industrieën verzet de staalindustrie zich tegen de invoering van een dergelijk systeem van verhandelbare rechten en opteert voor een systeem gebaseerd op de beste beschikbare technieken.

REACH

Het Europees Reglement REACH - Registration, Evaluation & Authorization of CHemicals - voert voor producenten en importeurs een verplichting in tot registratie van de substanties die ze behandelen.

De fase van niet-verplichte voorregistratie werd op 1 december 2008 afgesloten : in de 2,6 miljoen aangiften in de EU werden zowat 27.000 substanties geïdentificeerd waaronder meer dan 1.600 het element ijzer bevatten.

De volgende vervaltermijn is vastgelegd op 1 december 2010 : deze voorziet, in functie van de betrokken volumes, de verplichte registratie van substanties met een beschrijvende studie van de risico's verbonden aan hun gebruik.

Op het niveau van Eurofer wordt een dialoog gevoerd om de analyse van het gedrag van de verschillende staalsoorten en hun bestanddelen tot een goed einde te brengen. Er werd een samenwerkingsplatform opgericht met andere sectoren voor het bestuderen van de gezondheidsrisico's en de schadelijkheid voor het milieu van de in de staalindustrie gebruikte substanties.

Energie

De staalindustrie die het hoofd moet bieden aan globale concurrentie, moet absoluut zijn energiebevoorrading aan concurrentiële voorwaarden kunnen verzekeren.

Teneinde de bevoorradingszekerheid te optimaliseren, moeten zowel de nucleaire optie als de alternatieve productiemiddelen van elektriciteit zoals windenergie, zonne-energie en biomassa open blijven.

In het kader van de zeer ambitieuze doelstelling opgelegd aan België, om tegen 2020 13% hernieuwbare energie te realiseren, moet het potentieel van de alternatieve productiemiddelen geëvalueerd worden op basis van analyses inzake technische en economische haalbaarheid.

Centrum voor Research in de Metallurgie

www.crm-eur.com

Het CRM is een gemeenschappelijk onderzoekscentrum voor de staalindustrie en de non-ferrosector, met wereldwijde activiteiten; het is ISO 9001 gecertificeerd.

Het CRM heeft vestigingen in Gent en Liège; beide teams werken zeer nauw samen op meerdere unieke pilootlijnen en simulators van uitmuntende klasse.

In de staalindustrie streven de belangrijkste CRM-activiteiten naar innovatie in de volgende domeinen : nieuwe staalkwaliteiten, geavanceerde oppervlakte-behandeling en nieuwe milieuvriendelijke productie-procédés. Onder de meer dan 80 onderzoeksprojecten zijn de meest recente innovaties van het CRM zeker de volgende :

- eerste thixo-vormbare staalstructuur gerealiseerd in een pilootfabriek van Marichal-Ketin (fig. 1)
- bevorderlijk effect van asymmetrisch walsen op het energieverbruik en geavanceerde slijtageweerstand van walsrollen dankzij unieke inzetstukken (fig. 2),
- innoverende sandwichpanelen uit staal met PCM ("phase change materials") voor energiebesparing in gebouwen.

Dankzij zijn transversale functies begeleidt het CRM steeds meer KMO's via overdracht van technologie. Tevens blijft het CRM zijn partnerschap met andere collectieve onderzoekscentra verstevigen en nieuwe competenties ontwikkelen in het raam van het Marshall-plan.

Het CRM-onderzoek wordt gefinancierd met bijdragen van de actieve leden (ArcelorMittal en Corus) en van de geassocieerde leden, evenals met overheidstoelagen (Belgische Gewesten en Europese Gemeenschap).

Sedert 2008 is het CRM betrokken bij de oprichting van twee patrimoniale joint-ventures, respectievelijk met OCAS in Gent (MPC) en met AMLR in Liège (SAMCoat).

In oktober 2008 vierde het CRM zijn 60ste verjaardag.

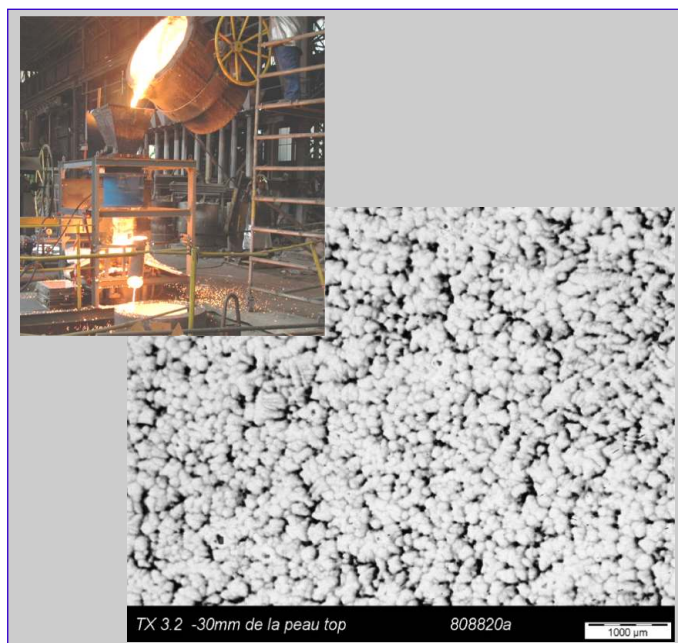

Fig. 1

Thixoforming van staal

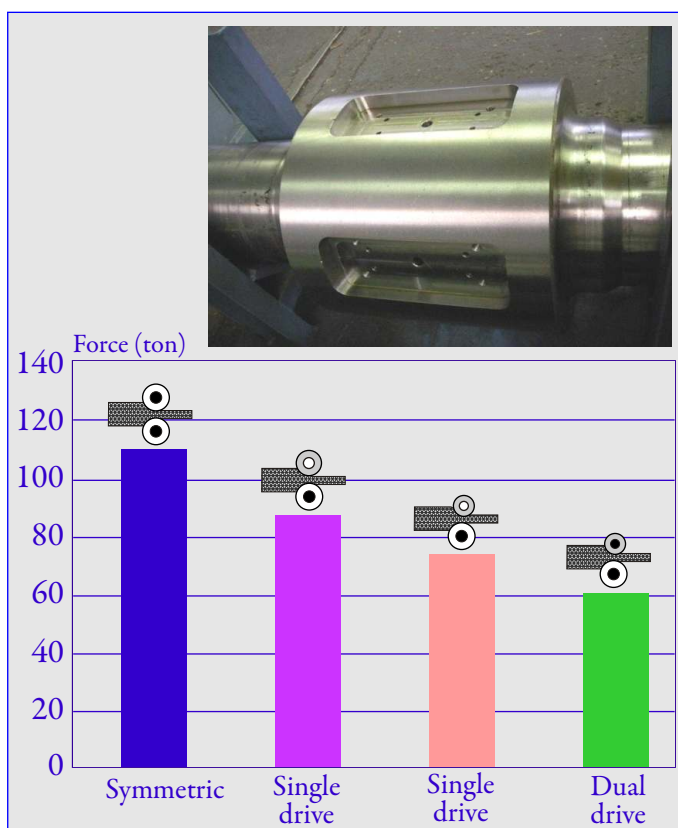

Fig. 2

Asymmetrisch walsen en walsrollen met inzetstukken